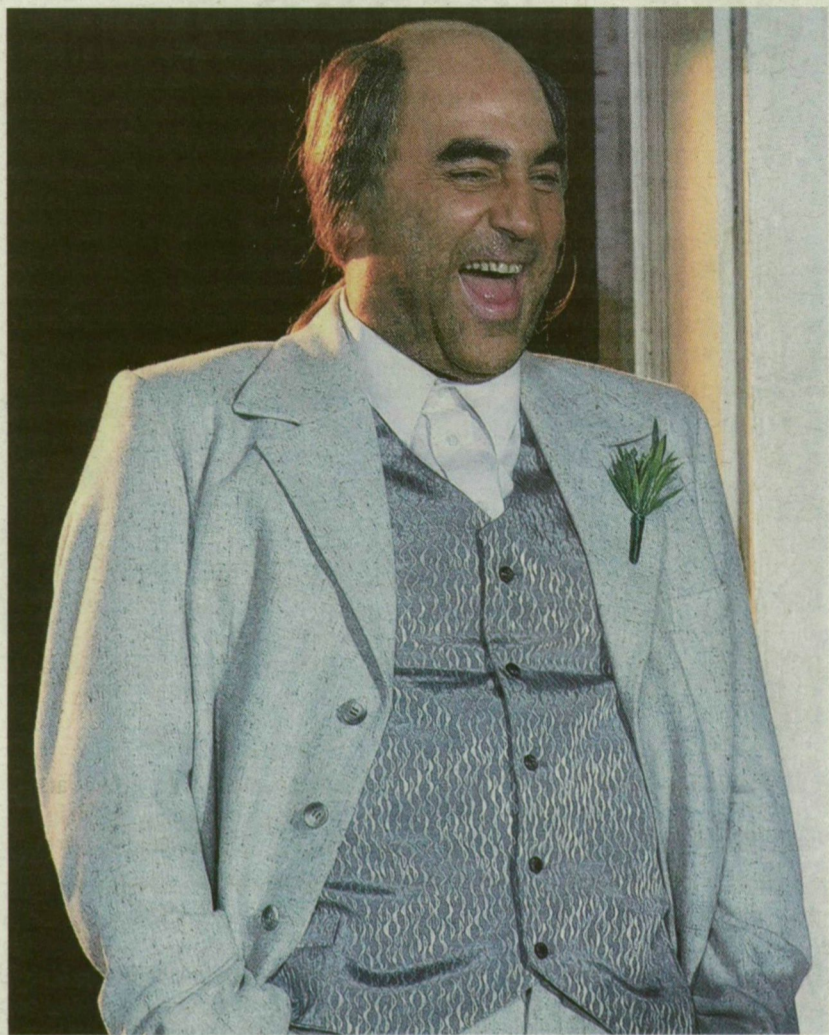

Idén a szegedi-makói kötődésű Kulka Jánosé lesz a Páger-gyűrű

■ KULKA JÁNOS A MACSKALAPON CÍMŰ DRÁMÁBAN A NEMZETIBEN Fotó: MTI/Nándorfi Máté

Az 50 éves Kulka János, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas művésze kapja idén a makói színészdíjat, a Páger-émlékgyűrűt. Ő a nyolcadik kitüntetett. Kötődik a városhoz, mert gyermekkorában, a nyári szünetekben gyakran vendégeskedett a Maros-parti városban a rokonoknál.

SZABÓ IMRE

Kulka János Kossuth-díjas színművész, a Nemzeti Színház művésze kapja idén a Páger-émlékgyűrűt. A díjat nyolc évvel ezelőtt alapította Makó önkormányzata azért, hogy ily módon is kifejezze tiszteletét a makói születésű Páger Antal iránt. Maga a díj egyébként Téni bácsi kedves arany pecsétygyűrűjének mása, melyet a leszármazottak hozzájárulásával készített el az

→ AKIK MÁR VISELIK A PÁGER-GYŪRŪT:

- 2002: Halász Judit Kossuth-díjas, érdemes művész
- 2003: Garas Dezső Kossuth-díjas, érdemes művész
- 2004: Király Levente Kossuth-díjas, érdemes művész
- 2005: Venczel Vera Jászai-díjas, érdemes művész
- 2006: Csákányi Eszter Jászai-díjas, érdemes művész
- 2007: Kern András érdemes és kiváló művész
- 2008: Törőcsik Mari Kossuth-díjas művész, a Nemzet Színésze

követő emlékünnepe keretében kerül sor, ezúttal február 8-án.

Kulka János 50 esztendő. Budapesten született, de utóbb a család Szegedre költözött – a családfő, Kulka Frigyes sebészorvos neve máig ismerősen cseng a megyeszékhelyen. A Színház-és Filmművészeti Főiskolán 1981-ben diplomázott, első szerződése a Pécsi Nemzeti Színházhoz kötötte. 1985-1993-ig a Kaposvári Csiky Gergely Színház tagja volt, ezután a budapesti Radnóti Színházban játszott, 2003-tól pedig a Nemzeti Színház társulatának tagja – a kezdetek óta csaknem minden este színpadon van. Bár számos emlékezetes alakítás fűződik nevéhez, országos ismertségét a képernyőnek köszönheti: a nyolcvanas évek közepén indult Szomszédok című sorozatban ő volt Mágneheim doktor. Napjainkban a Magyar Televízióban futó Életképek főszereplője, de az ő hangján szólal meg szerda esténként dr. Gregory House is. 1989-ben Jászai Mari-díjat kapott, 1996-ban érdemes művész, 2003-ban kiváló művész lett. A Halhatatlanok Társulatának 2005 óta tagja, a Kossuth-díjat 2006-ban vehette át.

önkormányzat évről évre egy példányban, a kitüntetett személyéről pedig ezúttal is rangos szakmai kuratórium – Hegedűs D. Géza és Tordy Géza színművész, Réz András filmesztéta, valamint a várost képviselő, makói születésű színművész, Szalma Tamás és Gyarmati Antal, az egyetlen fiú Páger unoka – döntött. Az átadásra a hagyományoknak megfelelően a színeszóriás születésének évfordulóját

→ Kulka örül az elismerésnek

A díjazott lapunknak elmondta: nagyon örül az elismerésnek, mert Páger egyszerű játéka, belülről, intenzíven megformált szerepei miatt az egyik legnagyobb magyar színésznek tartja – de azért is, mert megtiszteltetés egy rangsorba kerülni az eddigi kitüntetettekkel. Makóhoz egyébként szoros szálak fűzik: édesanyjának rokonainál gyermekkorában nagyon szép hétvégeket töltött, és a Maros-partra is máig emlékszik.

KUTYAVÉRRE ESKÜDTEK, KŐKOBÁKOKNAK ÁLDOZTAK Eltűnt világok nyomában Trogmayer Ottóval

Nem csak az a tudomány, ami érthetetlen – bizonyítja ismeretterjesztő szenvedéllyel Trogmayer Ottó nyugalmazott múzeumi igazgató. A régész eltűnt világokról – véres kutyaesküőről, al-dunai szentélyről – anekdotázott Szegeden.

DOMBAI TÜNDE

Nem kötik már hozzá, noha a „cserebere fogadom” gyerekmondóka az ősi véres kutyaesküre vezethető vissza – idézte legújabb, Köddé vált tegnapok című kötetét Trogmayer Ottó. A szegedi Móra-múzeum nyugalmazott igazgatója, Széchenyi-díjas régész-muzeológus folytatta a véresen komoly gyerekversikét: többet vissza nem adom, / hogyha visszakéred, / kutya lesz a véred. Az esküt 10-11. századi források írják le. Eszerint a nomádok kutyaóra tettek fogadalmat, mégpedig úgy, hogy kettévágtak egy élő állatot, és a kiömlő kutyaavérre megesküdtek, hogy kutyaá válik, aki a cseretárgyat visszakeri.

Az angliai Stonehenge-hez fogható jelentőségű al-dunai mítikus szentélyt nem ismeri szinte senki, annak ellenére, hogy a hazai régészet kulcsfontosságú leletegyüttese – elevenített fel kezdő régész korának egyik eredményét Trogmayer Ottó. Akkori vitájukat, miszerint a Peloponnészosztól Szolnokig terjedő őskori Délkelet-Európa első lakói átvették az állattenyésztést vagy maguk találták ki, ez a szenzációs régészeti felfedezés döntötte el. Mielőtt vízi erőművet kezdtek építeni a hatvanas években, a belgrádi régészek leletmentő feltárást

végeztek, rohamtempóban. Dragoszlav Srejevics akkor bukkant rá Lepenski Virre a Déli-Kárpátokban. Ott telepedtek le 8-10 ezer évvel ezelőtt Európa őskori lakói. Juhot tenyésztettek és árpát termeltek, ahogy másoktól ellettek. A belgrádi régész a Duna-parton fura gömbölyű kőfejekre figyelt fel, amiket a munkások sorra behajigáltak a vízbe. Kiderült, egy, a Móra-múzeumnál öt-ször nagyobb, trapéz alakú szentély közepén az oltárt díszítették. Törzsi generációk sora áldozott ott ősszel és tavasszal. Trogmayer Ottó tíz évre rá már friss múzeumi igazgató volt, amikor „visszaköszöntek” a kőkobakok. Egy dunavecsei horgász vitt be neki egy kipeccázott kőfejet. Ma a vásárhelyi múzeum kincse; azt bizonyítja, hogy az Al-Dunánál áldozó törzsek jóval északabbra is elvándoroltak a folyó mentén.

Ha juhok, kecskék eredetileg nem is „teremték” Délkelet-Európában, honos volt viszont az oroszán – hallottuk a jelenleg a fővárosban élő régész-től. A legkorábbi hazai „élő” oroszán 6500 éves nyomára a Baranya megyei Zengővárkonyban bukkant Vörös István paleozoológus egy kőkori temetőben. Az állatok királya otthagya egyik fogát.

■ AZ AL-DUNAI LEPENSKI VIR SZENTÉLYE

Fotó: DM/IV

Világhírű művész kiállítása Szegeden

Andy Warhol a huszadik század képzőművészeti kultuszfigurája, akinek művei februártól a REÖK-ben láthatók. A 20. század legkurrensebb irányzatának, a pop-artnak koronázatlan királyától több mint negyven alkotást láthatnak a tárlaton.

Picasso és Goya után újabb világhírű művész alkotásai érkeznek Szegedre, a REÖK-be. Andy Warhol, a pop-art egyik legjelesebb képviselője, a huszadik századi képzőművészet kultuszfigurája. Műveit mindenhol ismerik, hiszen a popkultúrának is gyakran megjelennek motívumai. Leghíresebb munkái a Campbell's soup leveskonzervjeiről és a Coca-Coláról készült festmények, valamint a Marilyn Monroe-ról alkotott sorozata, melyek azonnal világhírűvé tették.

A New York-i underground művészet és társasági élet központi figurája volt, aki azonban könnyen népszerűvé vált az ismertebb sztárok körében is: Liza Minnelli és Diana Ross barátjának tekintette. A The Factory, vagyis „a gyár” elnevezésű műterme rendszeres találkozóhely volt, népszerűségét folyamatos közszereplésével és ügyes önmenedzseléssel érte el. Extravagáns társasági élményeiről halála után megjelent naplójában is tudósít.

A képzőművészet extrém, mítikus

■ ANDY WARHOL: MARILYN MONROE

figurája, Andy Warhol reklámszakemberként kezdte, alkotói karrierje a hatvanas években indult el, amikor is népszerű képregények és hirdeté-

sek formavilágának felhasználásával aratott sikereket. Ő volt az, aki előállt a „tizenöt perc hírnév” fogalmával. A csendes, félénk, hipochonder mű-

→ NEMSOKÁRA ZÁR A SAJTÓFOTÓ-KIÁLLÍTÁS. Már csak tíz napig, január 18-áig látogatható a REÖK-ben a XXVI. magyar sajtófotó-kiállítás, melynek számos nagyváros után Szeged volt az utolsó állomása.

vész kora nagy celebjé lett – bár hírneve nem csak tizenöt percig tartott –, csakúgy, mint páran a holdudvarban tartózkodó személyek közül – például női és férfi múzsái.

Warhol megosztja a közönséget, sokan elmebajos művésznek, a ketchup üvegek dizájnerehősenek tekintik, mások a pop-art királyának, ösztönös zseninek tartják. Az őt elemző művészettörténészek és az érte rajongó tömeg érvei úgy szólnak: a művészetet csakis infantilis, hisztérikus, cinikus és egoista önjelölt zsenik vihetik előre; mint amilyen Warhol is volt.

Ilyen nagyszabású Warhol-gyűjtemény még soha nem szerepelt magyarországi kiállítóházban. A tárlat február 6-ától látogatható a REÖK-ben, a teljes árú belépő 1500 forintba, a kedvezményes 950 forintba kerül majd, csoportoknak külön kedvezményt biztosítunk.

(X)

→ HÍREK

NUNCIUS ÁLDÁS A DÓM KAPUJÁRA

Elkészült a szegedi fogadalmi templom kapujának felújítása. Szombaton délelőtt 11 órakor Julianus Janus pápai nuncius áldja meg a helyreállított bejáratot. A fakapu akkor rongálódott meg súlyosan, amikor 2007. december 27-én ismeretlen tettesek felgyújtották az előtte álló betlehemet.

MEGYEI LENGYEL ÉV

Egész éves programsorozattal erősíti tovább a lengyel-magyar kapcsolatokat a megyei önkormányzat. A lengyel év 2009 nyitóeseménye a Fejezetek a lengyel-magyar közös történelemből címmel a szentesi Horváth Mihály gimnázium dísztermében nyíló vándorkiállítás, amelyet Joanna Stempinska, Lengyelország budapesti nagykövete indít útjára hétfőn délelőtt 10 órakor. Ünnepi köszöntőt Magyar Anna, a megyei közgyűlés elnöke mond, majd pedig dr. Zakar Péter, a közgyűlés alelnöke tart rendhagyó történelemórát.

BOOGIE-WOOGIE A REGIÓRÁBAN

Ma délután 13 óra 20 perckor ismét jelentkezik a Magyar Televízió 1-es csatornáján a Szegedi Stúdió körzeti magazinja, a Regióra. Az év elején: a regionális stúdió magazinja összeállítás készített a múlt év végi nagy sikerű boogie-woogie koncertből, amelyet az ifjúsági házban rendeztek világhírű és neves előadók közreműködésével. Ezt az összeállítást láthatják a műsorban. Szerkesztő-rendező: Hell István.